

آبونه شرائطی

ممالك عثمانیه ده سنه لکی (۶۵)، الق
آبونه (۳۵) غروشدور .

ممالك حیدره ده سنه لکی (۱۷)، الق
آبونه (۹) فرانقادر .

اداره خانه

باب عالی جاده سیده دائرة مخصوصه

اضطرابات

آبونه بدلی پشندور .

§

مسلكه . وفاق آثار مع المضمونه قبول
اولنور . درج ایدلمین یازیلر اعاده
اولونماز .

۱۳۳۲

اضطرابات

ممالك مزین آلمدیفی کوسترک شرطیه
تون یازیلر هر هانکی برهخته طرفنان
اقتباس و اونه بیلیر .

§

مکتوبلرک، امضالرک واضح و اوقوناقلی
اولمسی و اونه خیره نومروس محتوی
بولومسی لازمدر .

§

ممالك اجنبیه ایچون بونه و لر
درمیلرک و اسرجه ده یازیلر دعا
اولدور .

§

پاره کوندرلدیکی، ان نه یه دُر و ایدیغنک
واضحا بیلدیرلمی دعا اولنور .

اولدینی کبی وورمق ایچین صرف ایدیلن دقتدن نشانچیلیق خصوصتده ملکک حصوله کلیردی . بخصوص الحصوص قلعه ضبطی کبی بر موفقیقت اوزرینه اویونچیلر، بر بلده تسخیرنده کی نشوؤ غالییتی عادتاً حس ایتیش اولوردی .

خلاصه سی اون پارهیه آلینان بر مشین طویله سکر اون اویونچی، قوجه بر جمعه کونئی اکلنجه وادمان ایله کچیریردی . هم اوناچیز اونلق ینه ملکک داخلنده وافر دملتدن برینک چیننده قالیردی . حرکات عمومیه ایله بدن قوتله نیر ، افکار حاسنه ذهن ینه بسله نیردی . اویون البسه سی یایدیرمق ایسه کیمسه نك خاطرینه کلزیدی . بلکه اک اسکی بر اثواب ایله اویانوب هم اونک یرتیلانجی دوشونولمز ، هم یکسنگ اورسه لنوب بوزولماسنه میدان ویریلزیدی .

شو اعتیاد اقتصادی بی مؤید اولمق اوزره رسول الله صلی الله علیه وسلم افندیغز حضرتلری ده (معدودوا واخلوشنوا واخلواقوا وانتضلوا واما شو حفاة) بویورمشدرکه « معد قیلدی سی افرادی کبی تکلفسز اولک ؛ قابا صابا واسکی البسه اکتسایدک ، اوق تعلیمی یایک ویالین آتاق یورویک » دیمکدر .

امر پیغمبریده کی حکمت بالغهیه دقت بویورولویورمی؟ اوق تعلیمنده بولونورکن ، تعیر حاضرله ادمان حرکاتی یاییلیرکن تکلف ایدیلده چک ، و قیمتسز البسه کییلده چک ، حتی آتاقلر طویراغه و طاشه آلیشسین دییه برهنه یا یورونه چک .

ایشته ادمان ، بویله یاییلیر و مصرف ایتمه دن بو صورتله قازانیلیر . اما دییه چکر بولونورکه :

— خصوصی البسه ایله اویون اوینامقده برانتظام واردر . خصوصیه فرنکلرده بویله که ینوب قوشاندقن صوکر اوینایورلر . بوکا جواب ویریلیرکه :

هرشی تمام اولدقن صوکر اکن اورتوسنه صیرا کلیر . بز ، بر کره جدیاتمزدکی انتظامی ا کمال ایدمه ده لهویاتمزدکی انتظامی دوشونمه یه وقت بولام . بوکون اولادینی یاریم قوندره ویامالی لاسنیکه مکتبه کوندر مکده مضطر قالان بر یدر ، اوغلی ایچین فوت بول بوتینی ، قیزی ایچین ده بر لاسنیک طوب آلاماز . بردفعاق آلسه بیله کرک وورولان طویک ، کرک ووران پوتینک ایکی کونده بر باتلاماسدن طولانی احتیاج تجدیدینه تحمل کوسته رده مز .

فرنکلرک بویله یایماسنه کلنجه : هر ایشده قیامته قدر اونلرک مقلدی اولوب قالاچقمی بز ، هیچ بروقت :

هرچه مردم میکند بوزینه هم

آن کند کز مردیند دمدم

درکه سندن صیجرا یوب چیقاما یاچقمی بز ؟

باری جدیاتده مقلدلی اولسه ق . بزیسه اونی یایامیورزده لعبیاتده محققلی ده جه نه قدر طیرمانمایه چالایورز . اونلرک جیلری طولواولمقله برابر طوزلری قورو . یازم ؟ عیجا نه مزه کووه نیورزده اوروبانک هر

تورلو شطارت لهویه سنه اشترا که اوزه نیورز ؟

مثنوی شریفده بر حکایه واردر : صافه بریولجی ، بر قلندرخانه یه مسافر اولمش . قلندرلر مسافرک مرکبی صاتوب پاره سیله یمک وحلوا پیشیرمشلر . هپ بردن اوطوروب عافیتله کوچورمشلر . صوکراده حاقه اولوب « خریرفت وخریرفت » کلماتیه لاتشیه ذکره باشلامشلر . مسافر افندی ، فارسی آ کلامادینی کبی حقیقتی ده بیلمه دیکی جهته بوز مزمنه دن وجده کلش ، قالقوب صیجرامایه ، منجذبانه صیجهر آتمایه باشلامش :

طبقی بزم خالزده بویله . یابانچیی اولدینمز هنکامه لره کیریشمکدن حتی هنکامه کراندن فضاچه چیرینوب دیدیشمکدن کندمزی آلامیورز . نه دییه لم ؟ الهی خاصنا عن الاشتغال بالملاهی و ارننا حقائق الاشیاء کاهی . کوکل بومبجنده دوام ایدوب مؤثر حسب حالدرده بولمق ایستیور ، فقط : اوزاتما مبحث زلفی : بیلان حکایه سیدر !

تنبیهی ده خاطره کلور . بناء علیه باش آغریتماق ایچین شیمدیلک سوزی کسبورم . ایجاب ایدهرسه دها آجیق و دها آجیقلی سویله نمک ایچین الله کریم . طاهر المولوی

الواح انتباه

قرق ایکی بیک قاتولیک میسیونر جمعیتی

نصرانیتک مختلف مذهبلی میاننده وحدانیت الهیه نك تعلیمندن اک زیاده اوزاقلاشان بر مذهب وارسه ، اوده شبهه سز قاتولیک مذهبی در . مذکور مذهب منسوبینک اعتقاداتی بک محدود اولوب ، یالکز کورکورینه کندی رؤسای روحانیلرینک اقوالنه سرفرو ایتمکه مکلفدرلر .

قاتولیک مذهبی منسوبینی هر شیدن زیاده کهنوت ، بتول ، صنوف رهبانیه سنه اهمیت ووروب ، میسیون تشکیلاتنه ، نشر ادیان ایله اوتوده بروده اشتغال ایدن سائر مذاهب . نصرانییه دن فضله اوغراشمغی سوه درلر . یاییلمش چکرکه کبی کندی بیینکلرینی عالمه طانیستدیرمق ایچون عالم اسلامیتک هر طرفنده عظیم تشکیلاته مالک اولان میسیونرلرک تشکیلاتندن کرک خواجه افندیلر و کرک آنلردن درس و اکتساب فیوضات ایدن طلاب علوم بوسبوتون بی خبر برحاله بولنیورلر .

کچنلرده بک زیاده سودیکم بر خواجه افندیله برلکده کزرایکن اوکزدن بروم پاپاسی کچدیکی صیره ده ، خواجه افندی یه « علمای اسلامیه ایله بو پاپاسلر آره سنده بر مناسبت تأسیس اولنه رق بر منظره ، باحظه قیوسی آچیلسه عیجا ای اولمازمی ؟ » دیه کندیسندن صوردم . خواجه افندی ایسه مذکور پاپاسک هانکی مات و مذهبه منسوب اولدیغی بندن صوردی . خواجه افندی نك هر کون استانبولده کوردیکی متعدد ملل و مذاهبه منسوب بولنان رهبانی شمدی یه قدر تفریق ایتامش اولدیغی مع الاستغراب آکلادم . حالبوکه مخاطبم بولنان ذات سنه لرجه مدرسه لرده اکل علوم

دینیه ایتدکدن سوکره مکتب نوآبدن ده مأذونیت حاصل ایتمش و سلیمانیه جامع شریفنده ده اوزون مدت نشر افاضات ایدرک ، اجازت و یرن عقیف و منور بر ذات فضائلیات ایدی !

کسوه روحانیه لرندن ، ارمنی و روم پاپاسلری تفریق ایدمهین و آنلرک تشکیلاتندن بی خبر اولان بو اسلام عالمک حالت روحیه سنه زیاده سیله تعجب ایتدم .

کرک خواجه افندیار حضراتی و کرک آنلرک رحله تدریس لرنده اقتطاف فیض و معرفت ایدن کنج طلبه افندیلرک همه حال سائر یوزنده کی ادیان حقنده معلومات مکمله یه مالک اولملری فی یومنا هذا بغایت مطلوب ایکن بوطبقه محترمه ک محدودیت فکریه لرینه صوکره درجه متأسف اولماق غیر قابلدر !

ظنمهجه مسلمانلرک آرتق خرسیتیانلرک تشکیلاتنه واقف و مطاع اولملری زمانی کلش و یکمشددر بیله . آنحق بووقوف سایه سنده کندی دینلرینک منات و صلابتی اوکره نلرک اغواآت و اضلالانه قارشو مقاومت ایده بیلرلر .

خرسیتیانلق ، کندی رؤسای روحانیه لرینی صنوف مختلفه یه آیرمش و هر برینه ده بر عنوان بخش ایلشدرکه ، بو صورتله آنلری بر دأرئه انتظام ایچنه آلمشدر . هر هانکی طبقه و رتبه یه منسوب اولان بر خرسیتیان رئیس روحانیه سنی انسان کسوه سنندن در حال تفریق ایده بیایر . راهب ، پاپاس ، قسپس ، پسقبوس ، متره پولید ، بطریق کبی عنوانلر خرسیتیان رؤسای روحانیه سنه مخصوص عنوانلر اولدینی کبی ، عین زمانده دیانت مسیحیه مختلف - بری برینه بکزه مز - پک چوق فرق و مذاهبه آیرلمشدر . بونلر ، طاعات و عبادتلر نده ده آیری آیری مسالک و مناهج اختیار ایلشدردر . بوقده ده قلمیه رق کلیسایرینک ده تشکیلاتی مختلفدر .

ژوزویتلر ، دومینیکیلر ، فرانسر قانلر ، ریده مینورستیلر ، پانسیونستیلر ، کارملیلر ، بیاض برادرلر ، قاره قرده شلر ، الح ، مختلف صنوف و طریقتلره منسوب دیر نشین رهبانلر عبارتدر .

بونلرک هر برینی اداره ایدن یوزلرجه جمعیات خیریه واردر . پاپالوق مقام منیبی بونلرک آمر و یکانه رئیس لریدر . چینده ، ژاپونیا ، هندستانده ، آفریقاده ، فیلیپین آطه لرنده ، ممالک عثمانیه ده ، ایرانده حاصلی دنیاک ، عالم اسلامیتک هر طرفنه پک مسالمتکارانه بر صورتده صوقولان بوجوال ، یورغوناق بیلمز طوائف نصرانیه ایله میسیونرلری همان هر کون کندی ابنای مذهب لرینک اعدادینی آرتدیر مقده و بزى بزىن آیر مقده درلر .

ممالک اسلامیه ده کی نصرانیت تشکیلاتی صوکره درجه مکملدر . هر بولندقلری ده مکمل مکتبلره ، کلیساره ، کتابخانه لره ، قونفرانس و مطالعه سالونلرینه ، حتی املاک و عقاره مالک بولنیورلر . میسیونر مطیع لرندن هر سنه میلیونلرجه انجیل ایله دیانت نصرانیه یه مخصوص میلیونلرجه کنابلر باصیلوب ، پاره سز بولسز اوله رق اوته کنه بریکنه توزیع ایدلمکده و بوسورتله وظائف مودوعه دینیه لرینی ادا و ایفا ایلکده درلر .

بوجعیتلره خرسیتیان اغنیاسی ، ملیه نروملیادرلری ایستک و رغبتلریله یاردم ایدیورلر . واپور و شمندوفر قومانیالری ده بودین آیلرینه صوکره درجه تسهیلات ارئه ایتکده قصور ایتنیورلر .

قانونلک مذهبجه رهبانیت ایکی هیئته آیریلر . بونلردن بری هیئت حاکمه و اداره ، دیکری ده هیئت طریقت و دیانتدر .

برنجی هیئت ، حواریونلک خلفلری ادعاسنده بولنوب ، پسقبوس نامنی طاشیانلرله اولنلرک مادوننده بولنان (پاپاس) و (دیاقوس) لردن عبارتدرکه ، کلیسا امورینی تمشیت و تدویرده و (اسرار سیمه) آیینلرینی اجرا ایتکده مکلف بولنیورلر . بونلرک کافه سی اهالی و جماعته تماس ایتک حقنه مالکدرلر .

ایکنجی هیئت رهبانیه ایسه . احباب طریقت و مذهب اولوب ، مناسترلرده ، دیر و صومعه لرده اقامت ایدن طائفه در . بونلر دخی متعدد مناصب و مراتب روحانیه یی احرازه مأذوندرلر . یعنی ایجاب حالده دیر و کلیسا منسوبینی دخی صیره لری کلدکجه پسقبوسلق و متره پولیدنی احراز ایده بیلرلر .

مذکور مناصب روحانیه ، صنف عالی به منسوب بویوک پسقبوسلر طرفندن ایجاب ایدنلره (وضع ید) [۱] مراسم و اصول مخصوصه سیله تودیع قانونر .

دیر و مناسترلرده ساکن اولان رهبان طاقلری ، منسوب بولندقلری مذهب و طریقت احکامی مقتضاسنجه بالجه حرکات و عبادات خصوصیه لرنده مستقلدرلر .

مختلف عصرلرده ، خصوصی مؤسسلر طرفندن وجوده کتیرلمش اولان شور و روحانی شرکتلر کیتدکجه تزايد ایتکده درلر .

الک صوکره طریقت (یوسنی) طریقیدرکه ، مؤسسده انکلیز رهبانیندن kard , Vaughan قاردینال (وان) ایدی .

قانونلک عنصرینه منسوب اولان رهبان کمال فعالیتله چالیشمقده و وظائف دینیه لرینی ایفا ایتک ایچون چهار اقطار جهانیه یاییلمشدردر . بونلر ، بولندقلری محله پک چوق مؤسسات دینیه و تعلیمیه تأسیسنده موفق اولمشدردر . قانونلک مذهبی نشر ایچون سعی و غیرتدن بر آن خالی قالمیورلر .

۱۹۱۲ - نه مسیحیه سنک صوکره یاییلان رسمی ایستاتستیکلردن [۲] یالکیز قانونلکلره مخصوص اولوق اوزره یر یوزنده قرق ایکی بیسک میسونرک موجود بولندینی آکلاشیلشدر . مذکور میسونلرک جمله سی نشر و تعلیم دین ایله امرار اوقات ایلوب ، هر سنه یوز بیکلرجه خلقی کندی دیانتلری محیطنه ادخال ایلورلر . قانونلک میسیونرلرینک سنوی وارداتلری برملیون انکلیز لیراسی اولدینی حالده ، دیکر بر ایستاتستیکه

[۱] یونانچدن kheirotonia (خروتونیا) (ال قویق) دیمکدر .
[۲] The illustrated Catholic missions (مصور قانونلک میسیونلری) نامنده کی ۱۹۱۴ تاریخی جریده دینیه نک ۱۴۴ نجی صیغه سنندن اقتباس اولمشدر .

کمال سرعتله ایلمولمکده و بیکلرجه غیرمسلم کندی آرزوی وجدانیله بودیانت حقیه کوندن کونه اعتساق ایلمکده درلر . بوحال ایسه عالم نصرانیته رهبانک غیظ و کینلری جلب ایدوب طورمقدمه و حیرتلی بردرلو کتبه مقتدر اوله مامقدمه درلر .

علمای اسلام دخی منتظم برصورتده تشکیلات یابوب بومبارزه دینه یه آنیلسلر و بواصر خیر ایچون جدی تشبده بولونسلر فسامی اولور ؟ آرتق بوایشک زمانی حلول ایتیش و چوقدن بیله وقتی حکمشدر .

عبدالاحد داود

مکاتیب

هندستانه خارخه ضروریه :

هند مسلمانلرینک ایکی بیوک جمعیتی

بری علمی ، دیکری سیاسی :

هند مسلمانلرینک ایکی بیوک جمعیتی واردلر . بری معارفه عائد (علمی) ، دیکری امور سیاسییه متعلق (سیاسی) دره . برنجیسنک تشکیلی یکریمی بدی سنه دن اول ، اسکی ، ایکنجیسنککی ایسه بدی سنه اقدم ، هنوز یکیدر . هرایکسنک عامل و غیر عامل ، فخری اعضالی واردلر . هندستانک هربوبوک شهرنده ، لوارده ، بعضاده قضالده شعبه لری اولدیی کبی تشکیلاتلری ایچونده واسع مقیاسده نظامنامه ، پروگرام ، اداره خانه و سائر مائزمه تدارک اولمشدر . برنجیسنه Educational Conference All india enohammedan — عموم هند مسلمانلرینک معارف قونفرانسی — نامی ویرلدیکی کبی ، ایکنجیسنده ، All india moslem League — بالجه هند مسلمانلرینک قونفرلری — اسمی ویرلشددر .

هرایکی جمعیتک ، ماهیت حقیقیه سیله اساسنی ، صورت تشکیلی ، تشکیلندن مقصد اولان غایه نی ، تاریخچه سنی تفصیلاتیه یازمق لازمکسه ایکی بیوک جلد کتاب یازمق . ایجاب ایدر . فقط سبیل الرشاد قارئینه بر فکر ویره بیلیمک ایچون هرایکسنک ماهیت تشکیلاتندن مختصر اوله رق بحث ایدمکیم . عین زمانده آقیشلانغه ، تنقیده مستحق نقطه لر حقنده ده نقطه نظری درمیان ایتیمک مجبورم .

هندلرک اوباعمی :

۱۸۵۷ سنه سنده هندستانده آنی اوله رق حاصل اولان اختلال و عصیان ، انکیزلره چوغه اوطورمشیدی . یرلیر برقاج کون ایچنده بیاضلری اوقدر ضعیف و قورقونج برحاله دوچار ایتیشلردی که ، انکیزلرک تاریخ استیلارینه خاتمه چکمک اوزره ایدیلر . اوزمان ، شمدیکی کبی هندستانی باشند باشه شمدوفر قابلاماش ویرلیرک لندن سلاح دها نزع اولنماشیدی . فقط یرلیر آره سنده کی نفاق وعدم اتفاق ، انکیزلرک طبیعتده مرکوز اولان جدیت و ثبات یه یرلیری خذلان و مسکنته الفا و مستولیری بردها آنلره مسلط ایلدی . امنیت و آسایشک اعاده سنندن صوکره اختلاله سبیت ویرنلره ، آنده قیل اوچی قدر ذیعدخل ، حتی مدخلدار اولیان زوالیلری ده انکیزلر یوق ایتیلر . عقبنده ده نزع سلاح عملیاتی سلاح و سونکی اوجیه اجرا ایلدیلر . فیومناهدا بونون هندستانده یوزدانه ایری اکک بیجانی بیله بولمز . آو پشده قوشانلر ایسه معین اولان ویرکوبی ویردکن صوکره حکومتک رخصتیه بردانه آوتفنکنی الله یرلر . مذکور رخصتنامه ایسه اوقدر محدود و اوقدر حکومتک

نظراً ، پروتستان میسیونرلرینک سنوی وارداتنک یکونی بش میلیون انکیزلر اسنه بالغ اولدیی تحق ایتمشدر . قانونلک میسیونرلرینک مقصدی ندر ؟

بونلرک یکانه امللری ، بر طرفدن قانونلک مذهبندن مطرود یا خود ارتداد ایتیش فرقه لری تکرار قانونلک سلکنه ادخال ، دیکر طرفندن ده — کندی تعبیرلریله — « بیک میلیون نفوسک و افتیز اصولیه تنصر ایتلری » غایه سنه معطوفدر . قانونلک میسیونرلری میاننده ، ژه زویتلرک تشکیلاتی اک مکمل و مهم عد اولنور .

(شرکت یسوع) Societas fesu دنیلان مذکور فرقه نی ۱۵۳۴ تاریخ میلادیسنده ، پارس دارالفنوننده (اغناطیس لایولا) تأسیس و ۱۵۴۰ سنه سنده ده اوچنجی پایا (پول) طرفندن تصویب و تصدیق قلمشیدی .

ژه زویتلر ایکی یوزسنه ظرفنده کره ارضی اوتوز بدی منطقه یه آیره رق ، هر منطقه یی ده بررئیس superior روحانینک تحت اداره سنه و مذکور رؤسانک جمله سنی ده general ژه نه رال دنیلان برمدیر عمومینک حاکمیت مطلقه سنه تودیع و تسلیم ایتیشلردر .

فرقه مذکوره آز برمدت ظرفنده اوقدر توسع و کسب ثروت و قوت ایتدیلر که ، یر یوزنده کی قرائلره ایمان مسیحیت عاجز و یزار قاله رق ژه زویت پایاسلرینه سرفرو ایتیمک مجبوریتنده قالدقلرندن پایالقی مقامنه شکایتلر ، فریادلر یاغدیر مشلردی . شکایات چوغالدقچه چوغالیدی . بدرجه یه قدر واردی که ۱۷۳۳ سنه سنده پایا بو طریقتی فسخ و العالیمکه مجبوریت حسن ایلدی .

مذکور وقعه دن سکسان سنه صوکره ۱۸۱۴ تاریخنده یدنجی پایا (لپوس) ژه زویت طریقتی تکرار احیا وارجاعه موافقت وروی رضا کوسترمیش و ازل تاریخندن اعتباراً ژه زویتلرینه دیریلکه باشلامشدر و اسکی فعالیتلریله قانونلکلنک انتشارینه دوام ایتیشلردر .

الیوم کره ارضی یکریمی بدی منطقه یه تقسیم ایدن قانونلکارک دینه منسوب اولان افرادی ۱۶۰۵۴۵ کیشیدن متشکل برهیئت عظیمه در . بو هیئت ایچندن ۳۵۳۱ راهب صرف میسیونرلک وظیفه سیله مکلفدرلر . ۱۹۱۲ سنه سنه قدر پاییلان ایستانتیقندن کلاشیلدینه کوره ممالک عثمانیه ده اجرای وظیفه ایدن ژه زودیت میسیونرلرینک عددی ۲۵۴ یه بالغ ایلدی ، بونلردن ۱۴۰ ی سوریه ده و ۵۵ ی کردستانده و متباقیسی دیکر ولایانده ایش کوریورلریش .

دیمک اولیورکه ، ژه زویتلرک مقدار عمومینسک برربی ممالک اجنبیه ده میسیونرلق وظیفه سیله نشر دیانته خدمت ایتیمکه مشغول بولنیورلر . اوتده بروده ، ممالک اسلامیه نک هر طرفنده قانونلک راهبیلرینک مقداری ایسی یوزبیکه بالغ درکه ، راهبیلر مذکور عددک خارجنده قالیورلر .

قانونلک میسیونرلرینک بونجه مساعی و اغوا آتیه رغماً دیانت جلیله اسلامییه افریقاده ، هندستانده ، چینده و ژاپونیاده ، فیلیپین آطه لرنده